



# AKREDITAVIMO MECHANIZMAS ORGANIZACIJOMS, GALINČIOMS SERTIFIKUOTI JAUNIMO DARBUOTOJUS

**Parengė:**



Lietuvos neformaliojo  
ugdymo asociacija

**Dr. G. Sakalauskas**

**A. Malinauskas**

**N. Miginis**

**D. Petkauskas**

**L. Ragauskas**

Vilnius,

2010

## Turinys

1. Bendrosios akreditavimo mechanizmo nuostatos .....	3
2. Akreditavimo mechanizmo aprašymas.....	7
2.1. Organizacijų akreditavimo procedūra: etapai ir metodai .....	8
2.2. Organizacijų akreditavimo atitikties kriterijai.....	12
2.3. Konsultantų akreditavimo procedūra: etapai ir metodai.....	15
2.4. Konsultantų akreditavimo taisyklės .....	17
3. Akreditavimo ir sertifikavimo institucijos teisės ir pareigos.....	19
4.Rekomendacijos akreditavimo mechanizmo įgyvendinimui.....	21
5. Išvados.....	22

# 1. Bendrosios akreditavimo mechanizmo nuostatos

Akreditavimo mechanizmas organizacijoms, galinčios sertifikuoti jaunimo darbuotojus parengtas Jaunimo reikalų departamento užsakymu įgyvendinant projektą: „PARTNERYSTĖS TARP VALSTYBINIO IR NEVYRIAUSYBINIO SEKTORIŲ SKATINIMAS ĮGYVENDINANT INTEGRUOTĄ JAUNIMO POLITIKĄ“ (toliau - projektas), finansuotą Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos. Projektą administruoja paramos fondas Europos socialinio fondo agentūra.

Šiame dokumente aprašytas akreditavimo mechanizmas glaudžiai siejasi su parengta jaunimo darbuotojų sertifikavimo metodika. Sertifikavimo metodika ir akreditavimo mechanizmas sudaro vieningą sistemą, kuri nustato, kaip įgyjama jaunimo darbuotojo kvalifikacija.

Šis mechanizmas yra vienas iš žingsnių įteisinant Lietuvos Respublikoje darbą su jaunimu (angl. - *youth work*) ir užtikrina akredituojamų jaunimo darbuotojo kvalifikacijos įgijimo programų kokybę.

Rengiant jaunimo darbuotojo sertifikavimo metodiką ir akreditavimo mechanizmą, organizacijoms teikiančioms jaunimo darbuotojo kvalifikacijos įgijimo programas, buvo nuspręsta kurti mišrią sistemą<sup>1</sup>. Jaunimo darbuotojus sertifikuos ir kvalifikacijos įgijimo/ kėlimo programas, bei konsultantus akredituos ta pati institucija, kurios veiklą ir procedūras aprašys šis dokumentas. Šis sprendimas buvo priimtas remiantis užsienio ekspertų konsultacijomis ir Lietuvoje egzistuojančiais precedentais (LR ŽŪM Žemės ūkio konsultantų akreditavimo sistema), siekiant užtikrinti didesnę sistemos skaidrumą ir kvalifikacijos įgijimo proceso kokybę.

Akreditavimo mechanizmas buvo rengiamas Lietuvos neformaliojo ugdymo asociacijos (LiNA) remiantis įvairių Europos Sąjungos valstybių patirtimi. Mechanizmo rengėjai konsultavosi su užsienio ekspertais Andrea Mewaldt (Vokietija) ir prof. Howard Williamson (Jungtinė Karalystė). Konsultacijas organizavo VšĮ „Kitokie projektai“ (viena iš projekto veiklų).

## **Akreditavimo mechanizmo tikslas:**

Apibrėžti ir nustatyti organizacijų ir konsultantų akreditavimo mechanizmą: jo veikėjus, etapus, ir esminius akreditavimo metodus.

---

<sup>1</sup> Klasikinėje sistemoje akreditavimo ir sertifikavimo funkcijos yra deleguojamos skirtingoms organizacijoms. Dažniausiai akreditavimo funkcija yra priskiriama valstybinei institucijai, kuri vėliau organizacijoms suteikia teisę sertifikuoti.

**Akreditavimo mechanizmu siekiama užtikrinti:**

- Sistemingą ir skaidrų organizacijų, teikiančių kvalifikacijos kėlimo paslaugas, akreditavimą ir jų teikiamų programų kokybę;
- Sistemingą ir skaidrų konsultantų, teikiančių jaunimo darbuotojų konsultavimo (kvalifikacijos įgijimo metu) paslaugas, akreditavimą, siekiant aukštos jų darbo kokybės;
- Užtikrinti jaunimo darbuotojų sertifikavimo sistemos įgyvendinimo kokybę.

**Akreditavimo mechanizmo uždaviniai:**

- Sukurti jaunimo darbuotojus sertifikuojančių organizacijų akreditavimo mechanizmo procedūrą;
- Įvardinti akreditavimo siekiančioms organizacijoms atitikties kriterijus;
- Sukurti jaunimo darbuotojų konsultavimą ir kompetencijų vertinimą atliekančių konsultantų akreditavimo procedūrą;
- Įvardinti akreditavimo siekiantiems konsultantams atitikties kriterijus.

**Dokumente vartojamos sąvokos:**

Žemiau įvardintos sąvokos yra apibrėžiamos šios metodikos kontekste.

**Atitiktis** - produkto, proceso ar paslaugos atitikimas nustatytiems reikalavimams.

**Akreditacija** (lot. *accredere* – išreikšti pasitikėjimą) - atitikimo reikalavimams įvertinimas tam tikroje srityje.

**Akredituota organizacija** - juridinis asmuo, kuris atitinka Nacionalinės darbo su jaunimu agentūros nustatytus reikalavimus ir turi teisę įgyvendinti jaunimo darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programą. Jei nepažymėta kitaip, šiame dokumente toliau ji bus vadinama Organizacija.

**Mokymo programa** – akredituoto juridinio asmens organizuojama ir įgyvendinama, jaunimo darbuotojo kompetencijas suteikianti ar tobulinanti programa, atitinkanti Nacionalinės darbo su jaunimu agentūros nustatytus kokybės kriterijus.

**Nacionalinė darbo su jaunimu agentūra (NDJA)** – jaunimo darbuotojų sertifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo programos jaunimo darbuotojams teikiančių organizacijų bei konsultantų akreditavimo institucija (toliau – *sertifikavimo ir akreditavimo institucija*), veikianti darbo su jaunimu sektoriuje ir besirūpinanti mokymo paslaugas teikiančių organizacijų ir konsultantų veiklos kokybe. Žvelgiant į ateitį, jos funkcijos būtų platesnės nei kelti kvalifikaciją ir sertifikuoti jaunimo darbuotojus. Ji apimtų rūpinimąsi visa darbo su jaunimu sritimi, joje esančiais veikėjais, bei jos plėtra. Šiame dokumente NDJA bei sertifikavimo ir akreditavimo institucija vartojami kaip sinonimai.

**Sertifikavimas** – tai kompetencijų patikrinimo procedūra, kurios metu pripažįstama ir suteikiama jaunimo darbuotojo kvalifikacija. Sertifikavimo procedūra yra vykdoma sertifikavimo ir akreditavimo institucijos, kuri patvirtina kvalifikaciją tam tikram/ ribotam laikui pagal skaidriai nustatytus kokybės užtikrinimo standartus ir normas (remiantis BÄK, 1997).

**Darbas su jaunimu** (angl. - *youth work*) – ugdomojo pobūdžio veikla, įgyvendinama kartu su jaunais žmonėmis ar jų grupėmis remiantis jų poreikiais, siekianti sudaryti sąlygas jauniems žmonėms įsitraukti ir integruotis bei įgalinti jį sąmoningai ir atsakingai kurti asmeninį gyvenimą, sąmoningai ir aktyviai dalyvauti visuomeniniame bei profesiniame gyvenime.

**Jaunimo darbuotojas** (angl. - *youth worker*) – tai suaugęs kvalifikuotas asmuo, dirbantis su jaunais žmonėmis ne jų darbo, mokymosi ar buvimo šeimoje metu, siekiantis asmeninio ir socialinio jaunų žmonių tobulėjimo tiek per individualų darbą su atskirais asmenimis, tiek dirbdamas su grupėmis ar bendruomenėmis bei turintis šiam darbui reikalingų profesinių kompetencijų, kurios yra pripažįstamos valstybės nustatyta tvarka. Jaunimo darbuotojui už atliekamą kvalifikuotą darbą su jaunimu atlyginama Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka.

**Neformalusis ugdymas** – veikla, kuria siekiama ugdyti sąmoningą asmenybę, sugebančią atsakingai ir kūrybingai spręsti savo problemas bei aktyviai dalyvauti visuomenės gyvenime, taip pat plėtoti jauno žmogaus socialines kompetencijas.

**Kompetencija** – tai gebėjimas atlikti tam tikrą konkretų darbą. Kompetencija apima patirtį, įgūdžius ir žinias, asmenines savybes, vertybes.

**Konsultantas (iš anglų k. „tutor“)** – akredituotas ir NDJA įgaliotas asmuo, dalyvaujantis sertifikavimo procese, atliekantis dvi funkcijas: 1) pagal nustatytus kriterijus padeda potencialiam kandidatui siekiančiam tapti jaunimo darbuotoju įsivertinti savo kompetencijas; 2) pagal nustatytus kriterijus pats vertina jaunimo darbuotojo kompetencijas ir pateikia apie tai informaciją sertifikuojančiai institucijai. Jis turi ilgametę tiesioginę darbo su jaunimu ir konsultavimo šioje srityje patirtį.

**Kvalifikacija** – teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstama asmens turimų kompetencijų arba profesinės patirties ir turimų kompetencijų, reikalingų tam tikrai veiklai, visuma<sup>2</sup>.

**Trišalė komisija** – tai komisija, sudaroma trišaliu principu: du jaunimo politikos formuotojai, du jaunimo darbuotojo darbdavių atstovai bei du jaunimo darbuotojų atstovai. Jaunimo politiką formuojančių institucijų atstovai – už jaunimo reikalus atsakingos ministerijos ir/ arba Jaunimo reikalų departamento atstovai. Darbdavių atstovai – 1. iš Lietuvos savivaldybių asociacijos arba Nacionalinės jaunimo koordinatorių asociacijos 2. Nevyriausybinė su jaunimu dirbančių organizacijų atstovas. Darbuotojų atstovai – patyręs darbo su jaunimu praktikas (ilgainiui sertifikuotas jaunimo darbuotojas dalyvavęs sistemoje), idealiu atveju deleguotas profesinės jaunimo darbuotojų asociacijos.

---

<sup>2</sup> Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektas, Aprobomas terminas. Šaltinis: <http://terminai.vlkk.lt:10001/pls/tb/tb.result>

## 2. Akreditavimo mechanizmo aprašymas

Jaunimo darbuotojų sertifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo programų bei konsultantų akreditavimo funkcijas atlieka viena institucija – Nacionalinė Darbo su Jaunimu Agentūra (NDJA), arba – *sertifikavimo ir akreditavimo institucija*.

### **Sertifikavimo ir akreditavimo institucijos funkcijos:**

- Akredituoja juridinius asmenis, kurie įgyvendins jaunimo darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programą;
- Akredituoja fizinius asmenis (konsultantus) vykdančius jaunimo darbuotojų kompetencijų vertinimą bei konsultavimą kompetencijų įgijimo procese. Akreditacija galioja 3 metus, vėliau ji gali būti pratęsta;
- Nustato, įgyvendina ir atsako už jaunimo darbuotojo sertifikavimo proceso kokybę;
- Sertifikuoja jaunimo darbuotojus: vertina jų pasirengimą vykdyti darbą su jaunimu. Jaunimo darbuotojui atitikus reikalavimus, nustatytam laikotarpiui suteikia jaunimo darbuotojo kvalifikaciją, kuri gali būti pratęsta sertifikavimo procedūrų numatyta tvarka. Ši institucija vienintelė išduoda jaunimo darbuotojo kvalifikaciją patvirtinantį sertifikatą, tuo tarpu kvalifikacijos kėlimo programas gali teikti skirtingi tiekėjai. Ši funkcija plačiau yra aprašyta Jaunimo darbuotojų sertifikavimo metodikoje;
- Užtikrina jaunimo darbuotojų sertifikatų pratęsimo galimybes (pakartotinis kompetencijų vertinimas, nukreipimas į kvalifikacijos kėlimo kursus, individualų konsultavimą), kaip nurodyta jaunimo darbuotojų sertifikavimo metodikoje;
- Kas 3 metus peržiūri ir pakartotinai akredituoja juridinių asmenų įgyvendinamas jaunimo darbuotojo kvalifikacijos kėlimo kursų programas.

## 2.1. Organizacijų akreditavimo procedūra: etapai ir metodai

Schema Nr. 1 Organizacijų akreditavimo mechanizmo eiga



Organizacijos bei konsultantai siekiantys akredituoti savo programas ir paslaugas, turi dalyvauti akreditavimo procese, šio dokumento numatyta tvarka. Jaunimo darbuotojai, baigę akredituotas kvalifikacijos programas, kurios turi integruotą kompetencijų ir patirties vertinimo procedūrą, jau nebeturės pereiti atskiro kompetencijų vertinimo proceso. Sėkmingas visų akredituotų organizacijų teikiamų kvalifikacijos kėlimo modulių baigimas reiškia, kad sertifikatas turi būti išduotas tam asmeniui. Kaip ir aprašyta sertifikavimo metodikoje, asmenys gali rinktis ir neakredituotas mokymų programas, tačiau už jų turinį ir kokybę NDJA neatsako ir todėl asmenys, baigę tokias programas, turės pereiti kompetencijų ir patirties vertinimo sistemą.

### I etapas: Prašymo pateikimas ir pirminė atitikties kriterijų patikra

Akreditavimą vykdanti institucija elektroninėje erdvėje pateikia išsamią informaciją apie akreditavimo procedūrą: akreditavimo sąlygos ir atitikties kriterijai, paraiškos forma, kontaktinė informacija dėl pasiteiravimo. Ši informacija yra viešai prieinama.

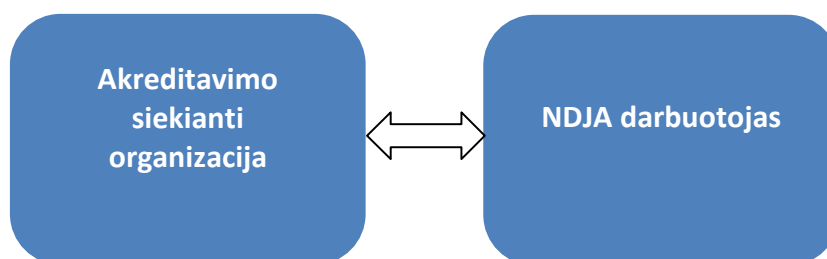


Akredituotis siekiančios organizacijos pateikia užpildytą prašymą ir nurodytus dokumentus bei sumoka nustatytą akreditavimo mokestį. Mokestis turėtų būti nustatomas įvertinus švietimo sistemoje veikiančių institucijų akreditacijos mokėsių dydžius ir akreditavimo sistemos kaštus. Organizacijų akreditavimo atitikties kriterijų lentelė yra pateikiama, kaip priedas prie šio dokumento.

Tada NDJA paskiria vieną darbuotoją, kuriam akreditacijos proceso eigoje yra priskirtos tokios funkcijos (Schema Nr. 2) :

- Suderina akreditavimo proceso grafiką su akreditavimo siekiančia organizacija;
- Konsultuoja akreditavimo siekiančią organizaciją dėl atitikties kriterijų;
- Informuoja akreditavimo siekiančią organizaciją apie ekspertų grupės vizitą ir tinkamą pasirengimą jam;
- Informuoja akreditavimo siekiančią organizaciją apie ekspertų išvadas, rekomendacijas programos tobulinimui;
- Tikrina ar paskutinė pateiktų dokumentų versiją atitinka atitikties kriterijus;
- Pateikia siūlymą trišalei komisijai dėl organizacijos akreditavimo arba neakreditavimo.

#### **Schema Nr. 2 Akreditavimo proceso vykdymas**



Po prašymo gavimo NDJA darbuotojas suderina akreditavimo proceso grafiką su organizacija, informuoja smulkiai apie proceso etapus ir apeliacijos teikimo tvarką. Tada NDJA darbuotojas atlieka pirminę dokumentų patikrą pagal akreditavimo atitikties kriterijus. Tai atlikęs, informuoja organizaciją apie trūkstamus dokumentus ar nurodo tobulintinas prašymo sritis.

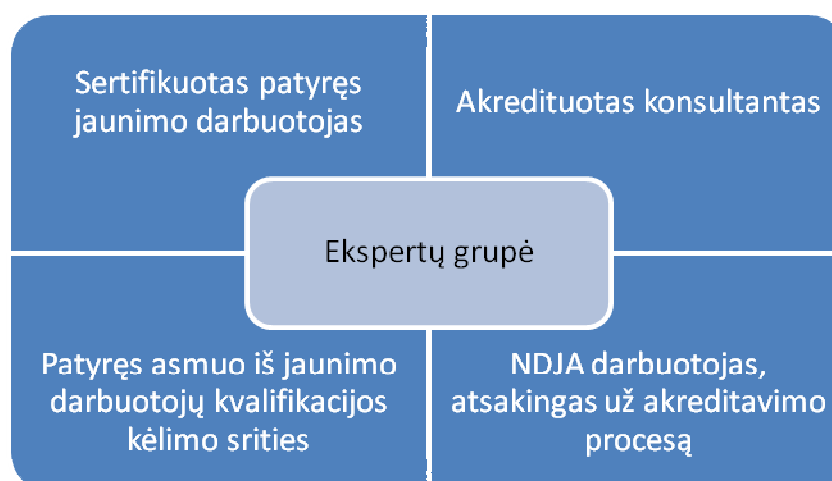
Organizacija atlieka reikiamus pataisymus pagal sutartą grafiką. Gavus reikiamus pataisymus, visą dokumentaciją perduodama NDJA sudarytai ekspertų grupei (žiūr. Schema Nr.3), kuri lanko akreditacijos siekiančią organizaciją, ir pereinama prie antrojo akreditavimo etapo.

## II etapas: Ekspertų grupės vizitas į organizaciją, kriterijų atitikties vertinimas

Akreditavimo proceso kokybės ir skaidrumo užtikrinimui NDJA sudaro ekspertų grupę, kuri susitinka su akreditavimo siekiančia organizacija ir vėliau pateikia savo išvadas trišalei, prie NDJA sudarytai komisijai<sup>3</sup>.

Į ekspertų grupę įeina: patyręs jaunimo darbuotojas (ilgalaikėje perspektyvoje – NDJA sertifikuotas jaunimo darbuotojas); patyręs jaunimo darbuotojų kvalifikaciją keliantis asmuo (pvz.: mokymų vadovas, vedęs jaunimo darbuotojų rengimo kursus Lietuvoje ir užsienyje, turintis darbo patirties neformaliojo ugdymo srityje); NDJA akredituotas konsultantas (apibrėžtas dokumento terminologijoje) ir NDJA darbuotojas, kuris palaiko nuolatinį ryšį su akreditacijos siekiančia organizacija. Svarbu, kad ekspertų grupėje nebūtų asmenų, tiesiogiai susijusių su akredituojama organizacija. Ekspertų grupės nariai negali būti numatyti, kaip būsimi organizacijos darbuotojai tuo atveju, jeigu organizacija gauna akreditaciją.

**Schema Nr. 3 Ekspertų grupės akredituojančių organizacijas sudėtis**



Ekspertų grupė vizituoja organizaciją arba pasikviečia jos atstovus į susitikimą.

Svarbu, kad šiame etape ekspertai gautų galimybę gyvai susipažinti su žmonėmis, kurie kels jaunimo darbuotojų kvalifikaciją, apžiūrėti erdves, kuriose planuojami kvalifikacijos kėlimo moduliai. Susitikime su ekspertų grupe turi dalyvauti: organizacijos vadovas, kvalifikacijos kėlimo programos koordinadorius, mokymo vadovai (jie gali būti ir iš bendradarbiaujančių organizacijų).

<sup>3</sup> Trišalė komisija yra sprendimo galią turinti struktūra, kuri tvirtina tiek akreditavimą gaunančią organizaciją bei konsultantus, tiek ir tvirtina sertifikatus gaunančių jaunimo darbuotojų sąrašą.

Jeigu Ekspertų grupei po susitikimo dar kyla abejonių dėl programos kokybės ar organizatorių kompetentingumo, jie gali susitikti su buvusiais tos organizacijos kursų/ mokymų dalyviais, kurie, pageidautina, būtų iš darbo su jaunimu srities.

Po visų vizitų, susitikimų Ekspertų grupė pateikia išvadas organizacijai apie pateiktą kvalifikacijos kėlimo programą: priėmimo tvarką, kvalifikacijos programos metodiką ar turinio, kitus aspektus.

Priklausomai nuo išvadų, NDJA darbuotojas su organizacija sutaria pataisymams reikalingą trukmę, jeigu tokių reikalaujama ekspertų išvadose.

### **III etapas: Galutinės korekcijos ir sprendimo priėmimas dėl akreditavimo**

Šiame etape NDJA darbuotojas, gavęs galutinius kvalifikacijos kėlimo programos pataisymus, teikia siūlymą Trišalei komisijai dėl organizacijos akreditavimo. Šiame teikime darbuotojas prideda ne daugiau nei penkių A4 formato lapų ilgio išvadas, atsižvegdamas į visus iki šio etapo surinktus duomenis ir ekspertų komandos išvadas apie organizacijos atitikimą akreditavimo kriterijams. Komisijos nariams prašant, NDJA darbuotojas gali pateikti ir papildomus dokumentus: ekspertų grupės išvadas, organizacijos prašymo priedus (pvz. organizatorių CV, programos aprašą ir pan.).

Įvyksta galutinis komisijos posėdis, kurio metu yra aptariama visa surinkta informacija ir priimamas sprendimas dėl akreditavimo suteikimo arba nesuteikimo. Kandidatai raštu informuojami per 5 darbo dienas nuo komisijos posėdžio. Kandidatai komisijos sprendimą gali apskųsti per 5 darbo dienas nuo informacijos paskelbimo. Akreditavimo institucija per 2 darbo savaites, nuo apeliacijos gavimo, turi susitikti su pareiškėju ir išnagrinėti apeliaciją.

Gavus patvirtinimą dėl akreditacijos suteikimo per 30 darbo dienų organizacija turi atvykti atsiimti išduoto pažymėjimo, patvirtinančio turimą akreditaciją ir pasirašyti sutartį. Sutartyje nurodomos šiame dokumente apibrėžtos abiejų šalių teisės ir pareigos, sutartyje akreditaciją gavusi organizacija įsipareigoja vykdyti kvalifikacijos suteikimo programą ar programos modulius. Sutartyje aprašomi sertifikavimo metodikos nustatyti kokybės kriterijai.

Vykdomi susitikimai su akredituotais veikėjais, kurių metu akredituotos organizacijos ir konsultantai detaliam supažindinami su sertifikavimo sistema, jos procedūromis ir įrankiais. Aptiriamos ir išgryninamos kiekvieno veikėjo funkcijos ir tarpusavio bendradarbiavimo gairės bei principai.

## **Akredituotų organizacijų teikiamų paslaugų kokybės užtikrinimas**

Po 3 metų nuo sistemos veikimo pradžios NDJA turi inicijuoti sukurtos sistemos ir kvalifikacijos programų poveikio tyrimą ir, remiantis gautais rezultatais ir programų dalyvių bei ekspertų rekomendacijomis, tobulinti reikalavimus akreditacijai įgyti.

Organizacijų akreditacija galioja 3 metus. Likus metams iki akreditacijos galiojimo pabaigos, organizacija gauna priminimą iš NDJA dėl akreditacijos pratęsimo. Organizacijoms rekomenduojama taip planuoti akreditavimo atnaujinimą, kad likus 6 mėnesiams iki naujo dalyvių kvietimo, organizacija jau turėtų pratęstą akreditaciją.

Jei akredituota organizacija piktybiškai nesilaiko sutartyje nustatytų procedūrų ir neužtikrina programos kokybės akredituojanti institucija turi teisę atimti akreditaciją.

## **2.2. Organizacijų akreditavimo atitikties kriterijai**

**Organizacija, siekdama įgyti akreditaciją, turi atitikti keliamus atitikties reikalavimus:**

### **1. Institucinis kontekstas: juridinis statusas, veiklos pobūdis, programos reikalingumo analizė, programos valdymo struktūra, dalyvių priėmimo tvarka:**

1.1. Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka įregistruotas viešas juridinis asmuo veikiantis pagal asociacijų arba viešųjų įstaigų įstatymą (valstybinis ar nevyriausybinis sektorius);

1.2. turi teisę teikti kvalifikacijos kėlimo paslaugas – vienas iš veiklos indikatorių yra suaugusiųjų kvalifikacijos kėlimas ar panašaus pobūdžio ugdomoji veikla;

1.3. turi bent trijų ilgalaikių mokymo kursų, programų jaunimo darbuotojams rengimo ir įgyvendinimo patirties;

1.4. organizacija tyrimų pagalba įrodo jaunimo darbuotojų kvalifikacijos kėlimo programos reikalingumą darbo su jaunimu sektoriui ar konkrečiam geografiniam Lietuvos regionui;

1.5. aiškiai apibrėžtas kvalifikacijos kėlimo programos valdymas, pvz.: įvardintas bendradarbiavimas su partneriais;

1.6. aiškiai apibrėžta programos dalyvių priėmimo tvarka. Kriterijai ir sąlygos turi atitikti jaunimo darbuotojų sertifikavimo metodikoje numatytus kriterijus.

## **2. Ištekliai: žmogiškieji ištekliai, materialieji ir finansiniai ištekliai:**

2.1. Organizacija turi pateikti ekspertų sąrašą, kuriame parodomas pakankamas personalo kiekis, ir jų gyvenimo aprašymus, kuriuose atsispindėtų kompetencija darbo su jaunimu ir neformaliojo ugdymo srityje. Programą vykdantys asmenys turi įrodyti patyrimą jaunimo darbuotojų kompetencijų kėlime (mažiausiai 300 kontaktinių mokymo valandų).

2.2. Organizacija pateikia dokumentus apie turimas patalpas arba preliminarią nuomos sutartį ar bendradarbiavimo sutartį su organizacija, disponuojančia reikiamomis erdvėmis. Numatytos pakankamo dydžio erdvės mokymų vykdymui pagal planuojamą dalyvių grupės dydį. Pateikiamas preliminarus reikiamų priemonių ir įrangos sąrašas. Erdvės, priemonės ir įranga turi būti skirtos įvairioms ugdymo formoms ir metodikoms, tinkančios įvairiems mokymosi poreikiams;

2.3. Aiškiai pagrįsti finansiniai ištekliai programos vykdymui. Organizacija turi pateikti siūlomos programos biudžetą išskiriant planuojamas išlaidas ir pajamas lentelėje.

## **3. Kvalifikacijos kėlimo metodika: mokymų seminarai, individualaus mokymosi organizavimas, praktikos organizavimas, įvertinimo metodikos:**

3.1. Kvalifikacijos kėlimo metodika turi aiškiai pagrįsti, kaip bus suteikiamos bendrosios jaunimo darbuotojų kompetencijos. Aprašyta metodika turi atspindėti metodinį nuoseklumą, metodikos įvairovę ir sąsajas su numatomais pasiekti rezultatais programos pabaigoje. Metodikoje turi būti pagrįsta, kaip atsispindės esminės darbo su jaunimu vertybės ir principai;

3.2. Nuosekliai aprašyta, kaip bus organizuojamas dalyvių savarankiškas mokymasis ir darbo su jaunimu praktika; kaip praktinė patirtis bus aptariama ir kaip ji bus susieta su modulių turiniu;

3.3. Aprašyti dalyvių išmokimų ir kompetencijų įsivertinimo ir vertinimo būdai bei akredituotų konsultantų vaidmuo.

## **4. Kvalifikacijos kėlimo programos peržiūra: vertinimas, atnaujinimas, plėtojimas ir kokybės užtikrinimas:**

4.1. Programoje aprašyta, kaip kvalifikacijos kėlimo programa bus peržiūrima; numatomas kokybės vertinimas ir galimi vertintojai. Programa vertinama ne rečiau nei kartą į du metus

ir esant poreikiui koreguojama ar atnaujinama. Numatytas mechanizmas, kaip programą vertina jų dalyviai, mokymų vadovai ir išoriniai programos vertintojai;

4.2. Numatyta, kaip programos vertinimo išvados atsispindės tolesniame jos plėtojime.

## 2.3. Konsultantų akreditavimo procedūra: etapai ir metodai

Schema Nr. 4 Konsultantų akreditavimo proceso eiga



### I etapas: Prašymo pateikimas ir pirminė atitikties kriterijų patikra

Akreditavimą vykdanči institucija elektroninėje erdvėje pateikia išsamią informaciją apie konsultantų akreditavimo procedūrą. Ši informacija yra viešai prieinama.

Akredituotis siekiantis konsultantas pateikia užpildytą prašymą ir pateikia nurodytus dokumentus bei sumoka nustatytą konsultanto akreditavimo mokestį, kuris yra nustatomas įvertinus Lietuvoje akredituojamų konsultantų įkainius, kitose viešosios politikos srityse (pvz. LR ŽŪM) ir akreditavimo sąnaudas. Konsultantų akreditavimo patikros lentelė pateikiama šio dokumento priede: kokybės ir formaliųjų kriterijų atitikties patikros dokumentas akredituotis siekiantiems konsultantams.

Tada NDJA paskiria vieną darbuotoją, kuriam akreditacijos proceso eigoje yra priskirtos tokios funkcijos :

- Konsultuoja akreditavimo siekiantį konsultantą dėl atitikties kriterijų, esant poreikiui kandidato prašo papildomų dokumentų;
- Informuoja akreditavimo siekiantį konsultantą apie susitikimą ir tinkamą pasirengimą jam.
- Susitinka su akreditavimo siekiančiu konsultantu, įvertinimo susitikimui ir atlieka interviu;
- Informuoja akreditavimo siekiantį konsultantą apie susitikimo išvadas, persiunčia susitikimo protokolą.
- Pateikia siūlymą trišalei komisijai dėl konsultanto akreditavimo arba neakreditavimo.

Po prašymo gavimo NDJA darbuotojas informuoja kandidatą į konsultantus apie proceso etapus ir apeliacijos tvarką. NDJA darbuotojas atlieka pirminę dokumentų patikrą pagal

akreditavimo atitikties kriterijus. Tai atlikęs, informuoja kandidatą į konsultantus apie trūkstamus dokumentus ar nurodo tobulintinas prašymo sritis.

Konsultantui pateikus reikiamus pataisymus pagal nustatytą terminą. Gavus reikiamus pataisymus, pereinama prie antrojo akreditavimo etapo.

## **II etapas: Akreditavimo siekiančio konsultanto susitikimas su NDJA darbuotoju**

Akreditavimo proceso kokybės ir skaidrumo užtikrinimui organizuojamas susitikimas su kandidatu į akredituotus konsultantus. NDJA darbuotojas susitikimo išvada pateikia trišalei, prie NDJA sudarytai komisijai.

Šiame etape svarbu susitikti ir susipažinti su asmeniu kelsiančiu jaunimo darbuotojų kvalifikaciją, tikrinama jo kompetencija. Naudojamas interviu metodas.

Pasibaigus susitikimui NDJA darbuotojas pildo susitikimo protokolą.

## **III etapas: Sprendimo priėmimas dėl akreditavimo**

Po susitikimo su kandidatu į akredituotus konsultantus NDJA darbuotojas įvertina kandidato tinkamumą ir siūlo Trišalei komisijai suteikti arba nesuteikti akreditaciją.

Įvyksta galutinis komisijos posėdis, kurio metu yra aptariama visa surinkta informacija ir priimamas sprendimas dėl akreditavimo suteikimo arba nesuteikimo. Kandidatai raštu informuojami per 5 darbo dienas nuo komisijos posėdžio. Kandidatai komisijos sprendimą gali apskųsti per 5 darbo dienas nuo informacijos paskelbimo. Akreditavimo institucija per 2 darbo savaites, nuo apeliacijos gavimo, turi susitikti su pareiškėju ir išnagrinėti apeliaciją.

Gavus patvirtinimą dėl akreditacijos suteikimo per 30 darbo dienų konsultantas turi atvykti atsiimti išduoto pažymėjimo, patvirtinančio turimą akreditaciją.

Vykdomi susitikimai su akredituotais veikėjais, kurių metu akredituotos organizacijos ir konsultantai detaliam supažindinami su sertifikavimo sistema, jos procedūromis ir įrankiais. Aptiriamos ir išgryninamos kiekvieno veikėjo funkcijos ir tarpusavio bendradarbiavimo gairės bei principai.

## **Akredituotų organizacijų teikiamų paslaugų kokybės užtikrinimas**

Po minėto akreditavimo sistemos poveikio tyrimo, remiantis gautais rezultatais bus tobulinami reikalavimai konsultantų akreditacijai įgyti.



Konsultantų akreditacija galioja 3 metus. Likus metams iki akreditacijos galiojimo pabaigos, organizacija gauna priminimą iš NDJA dėl akreditacijos pratęsimo. Konsultantams rekomenduojama akreditavimą atnaujinti per 6 mėnesius.

## **2.4. Konsultantų akreditavimo taisyklės**

### **I. REIKALAVIMAI KONSULTANTAMS**

**Konsultantas, siekiantis įgyti akreditaciją, turi atitikti žemiau išvardintus reikalavimus:**

1. turi ne žemesnį nei aukštesnįjį arba jam prilygstantį išsilavinimą socialinių ar humanitarinių mokslų srityje;
2. turėti ne mažesnę nei 2 metų konsultavimo paslaugų teikimo patirtį individams ar organizacijoms, dirbančioms su jaunimu;
3. turėti ne mažesnę nei 2 metų tiesioginio darbo su jaunimu patirtį (ne mažiau nei 600 valandų);
4. turėti kompetenciją teikti konsultavimo paslaugas;
5. turėti vertinamojo pobūdžio darbo patirties.

### **II. KONSULTANTŲ IŠSILAVINIMO, DARBO PATIRTIES IR KVALIFIKACIJOS KĖLIMO VERTINIMAS**

1. Konsultantų pasirengimas teikti konsultavimo ir vertinimo paslaugas vertinamas skiriant balus pagal 2 punkte nurodytą vertinimo tvarką. Konsultantas akreditavimui gauti turi surinkti ne mažiau kaip 120 balų.

2. Konsultantų pasirengimas teikti konsultavimo paslaugas vertinamas atsižvelgiant į jų turimą išsilavinimą ir konsultavimo ir vertinimo darbo patirtį bei ją įrodančius dokumentus ir kvalifikacijos kėlimą pasirinktoje konsultavimo srityje:

2.1. išsilavinimo vertinimas:

2.1.1. turintiems aukštąjį universitetinį išsilavinimą skiriama 30 balų;

2.1.2. turintiems aukštąjį neuniversitetinį išsilavinimą skiriama 20 balų;

2.1.3. turintiems ne žemesnę kaip aukštesniąjį (arba jam prilygintą) išsilavinimą skiriama 10 balų.

**Pastaba.** Konsultantui, turinčiam išsilavinimą taip vadiname psicho-socialiniame lauke (socialinio darbo, socialinės pedagogikos, edukologijos, psichologijos, sociologijos ir pan.) papildomai suteikiama 20 balų.

2.2. konsultavimo paslaugų teikimo patirties vertinimas<sup>4</sup>:

2.2.1. turintiems ne mažesnę kaip 5 metų patirtį skiriama 40 balų;

2.2.2. turintiems ne mažesnę kaip 4 metų patirtį skiriama 30 balų;

2.2.3. turintiems ne mažesnę kaip 3 metų patirtį skiriama 20 balų;

2.2.4. turintiems ne mažesnę kaip 2 metų patirtį skiriama 10 balų.

**Pastaba:** konsultantui, turinčiam konsultavimo kompetenciją ar kvalifikaciją psichosocialinėje srityje įrodančius dokumentus (diplomus, pažymėjimus), papildomai suteikiama 20 balų.

2.3. darbo nevyriausybinėse organizacijose, vykdančiose jaunimo veiklą, vertinimas:

2.3.1. turintiems ne mažesnę kaip 5 metų patirtį skiriama 40 balų;

2.3.2. turintiems ne mažesnę kaip 4 metų patirtį skiriama 30 balų;

2.3.3. turintiems ne mažesnę kaip 3 metų patirtį skiriama 20 balų;

2.3.4. turintiems ne mažesnę kaip 2 metų patirtį skiriama 10 balų.

2.4. vertinamojo pobūdžio darbo patirties vertinimas:

2.4.1. turintiems ne mažiau kaip 20 vertinamųjų procesų patirties skiriama 40 balų;

2.4.2. turintiems ne mažiau kaip 15 vertinamųjų procesų patirties skiriama 30 balų;

2.4.3. turintiems ne mažiau kaip 10 vertinamųjų procesų patirties skiriama 20 balų;

2.4.5. turintiems ne mažiau kaip 5 vertinamųjų procesų patirties skiriama 10 balų.

---

<sup>4</sup>

Vertinant konsultavimo paslaugų teikimo patirtį, konsultanto patirtis vertinama tik pagal vieną iš 2.2. punkte išdėstytų reikalavimų. Jei konsultantas atitinka daugiau nei vieną minėtame punkte išdėstytą reikalavimą, vertinama pagal reikalavimą, pagal kurį konsultantas, siekiantis akreditacijos, surenka daugiausiai balų). Tas pats galioja ir kitiems reikalavimams

### **3. Akreditavimo ir sertifikavimo institucijos teisės ir pareigos**

#### **1.1 Akreditavimo ir sertifikavimo institucijos teisės:**

1.1.1 Suteikti ir atimti akreditaciją iš akredituotų organizacijų, šio dokumento nustatyta tvarka;

1.1.2 Neatitikus formaliųjų ar kokybės atitikties reikalavimų atmesti prašymą suteikti akreditaciją;

1.1.3 Vykdyti planinius ir neplaninius patikrinimus akredituotose organizacijose ir tikrinti akredituotus konsultantus.

#### **1.2 Akredituojančios ir sertifikuojančios institucijos pareigos:**

1.2.1 Šio dokumento numatyta tvarka informuoti pareiškėjus apie akreditacijos suteikimo procesą, sprendimą suteikti arba nesuteikti akreditacijos;

1.2.2 Užtikrinti nešališką kvalifikacijos suteikimo programų vertinimą;

1.2.3 Užtikrinti kvalifikacijos suteikimo programų kokybės priežiūrą;

1.2.4 Raštu informuoti akredituotoms organizacijoms apie akreditacijos atnaujinimą ir procedūrą, neveliau nei 6 mėnesius iki akreditacijos galiojimo pabaigos;

1.2.6 Rinkti grįžtamąjį ryšį iš kvalifikacijos suteikimo programų dalyvių.

### **2. Akredituotos organizacijos ir akredituoto konsultanto teisės ir pareigos:**

#### **2.1 Akredituotos organizacijos ir akredituoto konsultanto teisės:**

2.1.1 Teisė gauti visą informaciją susijusia su akreditavimo procedūra ir sertifikavimo mechanizmu;

2.1.2 Apskųsti komisijos sprendimą ir teikti apeliaciją, kuri bus nešališkai nagrinėjama;

2.1.3 Esant poreikiui pateikti papildomą informaciją siekiant įgyti akreditaciją;

2.1.4 Pakartotinai akredituotis, pagal šio dokumento nustatytą tvarką;

2.1.5 Negavus akreditacijos, pakartotinai teikti paraišką paskelbus naują kvietimą.

#### **2.2 Akredituotos organizacijos ir akredituoto konsultanto pareigos:**

2.2.1 Raštu per nurodytą terminą atsakyti į akreditavimo ir sertifikavimo institucijos užklausas;

2.2.2 Užtikrinti programų, savo teikiamų paslaugų, ir mokymų vadovų darbo kokybę;

2.2.3 Akredituoti konsultantai įsipareigoja nuolat kelti kvalifikaciją;

2.2.4 Tirti ir vertinti kvalifikacijos programų poveikį;

2.2.5 Remiantis vertinimo rezultatais adaptuoti kvalifikacijos, mokymo programas;

2.2.6 Atlikti išorinį programų vertinimą;

2.2.7 Rinkti grįžtamąjį ryšį iš kvalifikacijos programų dalyvių;

2.2.8 Akredituotos organizacijos ir akredituoti konsultantai įsipareigoja vadovautis elgesio ir etikos normomis.

## **4.Rekomendacijos akreditavimo mechanizmo įgyvendinimui**

Akreditavimo mechanizmo, organizacijoms teikiančioms jaunimo darbuotojų kvalifikacijos programas, rengėjai rekomenduoja būsimiems mechanizmo įgyvendintojams:

- užtikrinti, kad akredituojančios ir sertifikuojančios institucijos personalas turi supratimą apie darbo su jaunimu sektorių. Idealiu atveju tai galėtų būti buvę jaunimo darbuotojai, išmanatys sektorių Lietuvoje.
- Reikia numatyti reikiamą valstybės finansavimą personalo samdymui, apmokymui ir išlaikymui. Nes šios institucija renkamas akreditacijos mokėstį yra nepakankamas
- Turi būti numatyta šį laikmetį atitinkanti techninė bazė tinklapiui, paraiškų priėmimui on-line, konsultavimui, atsiliepimams ir t.t.
- Institucija turi dirbti skaidriai, visa informacija turi būti pateikiama suprantamai ir vizualiai.

## 5. Išvados

Šiuo dokumentu parengtas akreditavimo mechanizmas organizacijoms, galinčioms teikti kvalifikacijos kėlimo kursus asmenims siekiantiems tapti sertifikuotais jaunimo darbuotojais – t.y. įgyti jaunimo darbuotojo kvalifikaciją. Kol kas jaunimo darbuotojai nėra oficialiai pripažinti, nėra veikiančios ir jų kvalifikacijos suteikimo sistemos, šis dokumentas taps darbo su jaunimu sistemos kūrimo pamatu.

Šis mechanizmas dar vienas žingsnis užtikrinant kokybišką Europos ir nacionalinės jaunimo politikos įgyvendinimą, kadangi bus užtikrintas kokybiškas politikos įgyvendintojų, jaunimo darbuotojų, rengimas. Galutinis šio mechanizmo naudos gavėjas yra jaunas žmogus, su kuriuo kasdien dirbs būsimi jaunimo darbuotojai.

### **Siekiant užtikrinti darbo su jaunimu kokybę ir efektyvų sistemos veikimą:**

– turi atsirasti struktūra, kuri ne tik sertifikuos jaunimo darbuotojus, bet ir akredituos jaunimo darbuotojų kvalifikacijos suteikimo programas ir konsultantus dalyvaujančius programose. Siūloma tokią struktūrą pavadinti Nacionaline darbo su jaunimu agentūra (NDJA);

– Akredituojant jaunimo darbuotojo kvalifikacijos kėlimo programas bus ypatingai svarbu užtikrinti ir atrinkti kokybiškiausius pasiūlymus, nes sertifikavimo sistemoje siūlomos kvalifikacijos kėlimo, kompetencijų vertinimo ir metodikos yra naujos Lietuvoje. Daugumą siūlomų įrankių bus kuriama, ypač svarbu juos maksimaliai adaptuoti Lietuvos kontekstui ir orientuoti į jauną žmogų, kuris kasdien keičiasi, atranda save ir jį supantį pasaulį, domisi naujovėmis ir susiduria su naujomis problemomis ir iššūkiais.

– Kadangi planuojama konsultantus ir organizacijas pakartotinai akredituoti po 3 metų, o jaunimo darbuotojus - pakartotinai sertifikuoti, svarbu, kad kokybės ir turinio reikalavimai atitiktų pasikeitusį darbo su jaunimu kontekstą. Todėl svarbu inicijuoti sistemos poveikio tyrimą ir remiantis rezultatais adaptuoti reikalavimus akreditacijai gauti.

– Sėkmingam mechanizmo įgyvendinimui turi būti inicijuotas Jaunimo politikos pagrindų įstatymo papildymas apibrėžiant darbo su jaunimu, jaunimo darbuotojo sąvokas ir įvardinant jaunimo darbuotojo veiklos laukus, bei akredituojančią ir sertifikuojančią instituciją.

– Ateityje sertifikavimo ir akreditavimo institucijoje veikiančios trišalės komisijos sudėtis turi kisti. Ilgainiui atsiradus profesinei jaunimo darbuotojų asociacijai (pvz. Lietuvos jaunimo darbuotojų asociacijos – LiJDA) jos interesai turi būti atstovaujami minėtos komisijos veikloje.

Parengtas akreditavimo mechanizmas stiprins bendradarbiavimo formas tarp valstybinio ir nevyriausybinių sektorių.